

Gazeta Grudziądzka

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

W Imię Boże! Rok założenia 1894 **Za Wiarę i Ojczyznę!**

Wydanie główne

Najpoczytniejsze ludowe pismo polityczne i społeczno-gospodarcze,
poświęcone walce o prawa ludu wiejskiego i należne mu stanowisko w państwie.

Adres: Gazeta Grudziądzka
Tel. 1812 Grudziądz, Droga Łąkowa

Założyciel Wiktor Kulerski

P.K.O. Poznań nr. 200420

Zwiększenie zbrojeń

Odpowiedź Anglii na wypadki w Austrii

Z wielkim zaciekawieniem oczekiwał świat cały na wypowiedzenie się rządu angielskiego w sprawie dokonanego przez Niemcy zajęcia Austrii. Wypowiedzenie to nastąpiło też bardzo szybko po wypadkach, a mianowicie już w poniedziałek.

Po nadzwyczajnym posiedzeniu gabinetu angielskiego i po audiencji u króla Jerzego VI, premier Chamberlain złożył oświadczenie w Izbie Gmin (sejmie). W oświadczeniu tym premier Chamberlain nazwał metody, za stosowane przez Niemcy wobec Austrii godnymi potępienia, twierdząc, iż były one wstrząsem dla wszystkich zainteresowanych w utrzymaniu pokoju europejskiego.

W odpowiedzi na odrzucenie przez Niemcy angielskiej noty protestacyjnej, premier Chamberlain oświadczył, iż rząd angielski nie może ugiąć się obojętnie wobec wypadków w Austrii, bowiem celem polityki angielskiej jest dążenie do utrzymania pokoju i bezpieczeństwa w świecie, zaś wypadki w Austrii poważnie to bezpieczeństwo zachwiał.

W końcu swego przemówienia premier Chamberlain oświadczył, że pod wpływem ostatnich wypadków Anglia zmuszona będzie uczynić nowy wysiłek na rzecz obrony kraju, rozszerzając swój program zbrojeniowy.

W kołach dobrze poinformowanych twierdzą, że rząd nosi się z zamiarem stopniowego wprowadzenia powszechnej służby wojskowej.

Podczas debaty przywódca liberałów Archibald Sinclair, mówił o konieczności obok zbrojeń ściślejszej współpracy Anglii z państwami, sto-

jącymi na straży pokoju, specjalnie podkreślił, iż Anglia powinna rozwinąć swe przyjazne stosunki z Polską.

Oświadczenie premiera Chamberlaina było owaacyjnie przyjęte przez całą Izbę Gmin.

Nota polska do Litwy

Warszawa. — W związku z krwawym incydentem na granicy polsko-litewskiej, rząd polski wystosował do Litwy ostre ultimatum z wyznaczonym okresem czasu na odpowiedź.

We czwartek odbyła się w Warszawie wielka manifestacja antylitewska, urządzona na znak protestu przeciwko gwałtowi litewskiemu na granicy polskiej.

Wojska polskie nad granicą litewską tak pisze prasa zagraniczna

Francuskie pismo „Excelsior” zamieszcza depeszę z Londynu, która na podstawie wiadomości, jakie nadeszły z Kowna, mówi o koncentracji brygad polskiej piechoty na granicy polsko-litewskiej.

Inne pismo „Paris Soir” podaje cały szereg informacji z Warszawy i Rygi na temat konfliktu pol-

sko-litewskiego p. t. „Poważne napięcie stosunków polsko-litewskich”.

„Paris Soir” informuje, że posterunki wojskowe po stronie polskiej wzdłuż granicy polsko-litewskiej zostały poważnie wzmocnione.

Wojska gen. Franco złamały opór nieprzyjaciela

Według sensacyjnych doniesień nadeszłych do Londynu, opór wojsk rządowych w Hiszpanii został złamany. Wojsko gen. Franco maszerują w szybkim tempie ku wybrzeżu Morza Śródziemnego, od którego dzieli je już tylko 40 km.

Kawaleria maurytańska gen. Franco jest oddalona o 30 km od granic Katalonii. Samoloty gen. Franco bombardują miasta Katalonii.

W całej Katalonii wybuchła panika. Tysiące osób ucieka przez granicę francuską. Sześć dywizji wojsk czerwonych zostało doszczętnie rozbitych.

Rząd walencki zdecydował się powołać pod broń 17 i 18 letnich.

Podobno Katalenia lada chwila ma się ogłosić jako niezależna republika i zwróci się o pomoc do Francji. Nie ulega wątpliwości, że Paryż odrzuci ten apel.

Jak słychać, powodem nagłego

złamania się wojsk rządowych jest fakt nadejścia silnej pomocy dla gen. Franco, m. in. 20 eskadr samolotów i baterij przeciwlotniczych z Niemiec.

Potwierdziłoby to opinię, że Niemcy spłacyli wobec Włoch swój dług za Austrię. Z tej też racji Włochy zwlekają z rozpoczęciem rozmów z Anglią, gdyż czują, że ich pozycja staje się mocniejsza z każdym dniem.

Według ostatnio nadeszłych wiadomości, sytuacja wojsk rządowych w Hiszpanii jest bardzo krytyczna. Poseł hiszpański w Paryżu, zwracać się miał do ministra spraw zagranicznych Francji z prośbą, na co otrzymał jednak odpowiedź odmowną. Wobec tego poseł hiszpański miał się odezwać, że jeżeli rząd hiszpański nie otrzyma natychmiastowej pomocy, to wojska rządowe będą zmuszone w ciągu trzech dni złożyć broń.

Co uczyni Polska w razie uderzenia Niemiec na Czechosłowację

Paryż (PAA). Redaktor polityczny „L'Époque”, Donnadieu, zamieścił artykuł, w którym sugeruje nowemu ministrowi spraw zagranicznych Francji, P. Boncouru, że Francja winna zażądać od swojej sojuszniczki Polski oświadczenia, jakie stanowisko zajmie Polska, gdyby Francja była zmuszona pospieszyć na pomoc napadniętej Czechosłowacji.

Narada na Zamku

W środę wieczorem odbyła się narada polityczna, w której wzięli udział Pan Prezydent Rzeczypospolitej, generałny inspektor sił zbrojnych marszałek E. Rydz - Śmigły, premier gen. Ślawnicki, Składkowski, wicepremier E. Kwiatkowski i minister spraw zagranicznych Beck.

Narada na Zamku obudziła w kołach politycznych żywe zainteresowanie.

Dwa wyroki śmierci na terrorystów ukraińskich

W sądzie okręgowym w Złoczowie zapadł wyrok w procesie grupy terrorystów ukraińskich, oskarżonej o zamordowanie małżonków śp. Marii i Mieczysława Jasińskich, właścicieli majątku Belżec koło Złoczowa.

Na podstawie werdyktu przy-

sędzów zostali skazani: Hilary Kuk i Włodzimierz Kaczor na karę śmierci, a Piotr Cyca na dożywotnie więzienie. Innych oskarżonych skazano na więzienia od dwu do pięciu lat.

Trzech oskarżonych uniewinniono.

Ten strajk to symbol

Pod takim tytułem zamieszcza sanacyjny tygodnik „Prosto z mostu” artykuł omawiający strajk zorganizowany przez aktorów teatru baletnicy w Warszawie.

Jak się dowiadujemy z czasopism teatr ten (opera) otrzymuje olbrzymie subwencje nie tylko od rządu ale również od magistratu warszawskiego, a to w wysokości 340 tysięcy złotych rocznie. Mimo tych olbrzymich subwencji i dochodów z biletów wstępu, aktorzy i baletnicy uważają, że są pokrzywdzeni, że mają za małe gaże i rozpoczęli okupacyjny strajk, zajmując bezprawnie gmach teatru. Warszawa jest niezmiernie zmartwiona, bo nie może nasycić swego wzroku widokiem baletnic i ich zgrabnych nóg, musi się zadowolić kinoteatrami i Adria.

JAKI STRAJK JEST DOZWOLONY.

Na skutek tego strajku kilkuset chłopów znalazło się we więzieniu, kilkuset chłopów i kilku działaczy ludowych z pośród inteligencji ma już wyroki skazujące na całe lata więzienia za sprawę ściśle związane ze strajkiem chłopskim, a generał Składkowski w swoich wyjaśnieniach złożonych w sejmie wyraźnie się zastrzegł przeciwko strajkom politycznym, natomiast oświadczył, że „walka gospodarcza to i owszem”.

Stosownie do tego twierdzenia generał Składkowski toleruje pikietę żydowskie stojące przed sklepami dla zwabienia nabywców, tudzież pikietę endeckie dla bojkotu sklepów żydowskich.

Pikiety te działają jawnie na oczach policji i jeszcze nigdy nie było wypadku aby policja w stosunku do pikiet żydowskich czy endeckich użyła palnej broni, albo choćby tylko pałek gumowych.

STRAJK STANOWI OSTATNIA BRON LEGALNA.

Nie ulega wątpliwości, że każdy strajk jest pewnym naruszeniem ustalonego porządku, to też strajk, który stanowi broń słabych, a licznych rzesz pracowników przeciwko wyzyskowi ze strony kapitału lub ze strony fizycznej przemocy, używany jest w cywilizowanych państwach jako ostateczny prawny środek obywatelskiej walki i nie powinno się tego środka nadużywać dla błahych powodów.

(Ciąg dalszy na stronie 2-iej)

Francja pospieszy z pomocą Czechosłowacji

Paryż. Zadecydowano tutaj zawarcie francusko-czechosłowackich układów wojskowych, mających uzupełnić akcję wzajemnej pomocy.

Londyn. W tutejszych kołach politycznych wskazuje się, że ponowne zapewnienie Francji, złożone Czechosłowacji, zmienia sytuację. Wygląda ona dziś tak, że Francja

ruszy się w obronę Czechosłowacji bez pytania w Londynie. Ponieważ w takim wypadku Niemcy uderzyłyby na Francję, Anglia automatycznie będzie zmuszona z nimi walczyć. Niewiadomo jednak, jak będzie to wszystko wyglądało w praktyce.

Słychać dalej, że jeszcze w tym roku Monachium będzie proklamowane jako stolica IV Rzeszy, tj. Rzeszy połączonej z Austrią.

Według tutejszych informacji, marsz wojsk niemieckich na Austrię przygotowywany był co najmniej od 6-ciu tygodni.

Z Austrii

USTAWY ANTYŻYDOWSKIE

Wiedeń — Selziowie i prokuratorzy żydzi i pochodzenia żydowskiego zostali zwolnieni ze służby. Do Izby Adwokackiej i notarialnej nie wolno przyjmować żydów.

Lekarze żydzi pogotowia ratunkowego zostali zwolnieni ze służby. W wielu lokalach publicznych umieszczono już tabliczki z napisami: „Juden nicht erwünscht“. Koła żydowskie ogarnięte są paniką z powodu coraz to nowych zarządzeń, wynikających ze stosowania w szerokim zakresie paragrafu aryjskiego.

Wkrótce ma być wprowadzone urzędowo w Austrii obowiązujące w Niemczech ustawodawstwo, dotyczące żydów.

HABSBURGOWIE OPUŚCILI AUSTRIĘ

Wiedeń — Dzieci ostatniego cesarza austriackiego Karola Habsburga arcyksiężniczka Adelajda i arcyksiążę Feliks wyjechali do Węgier.

POŁĄCZENIE KOŚCIOŁÓW

Wiedeń — Austriacki kościół ewangelicki został połączony z kościołem ewangelickim Rzeszy. Konsystorz kościoła ewangelickiego prowadzi w tej mierze rokowania z władzami kościelnymi w Berlinie.

USUNIĘCIE SŁUPÓW GRANICZNYCH

Wiedeń — Słupy graniczne austriackie na granicy Salzburga z Niemcami zostały usunięte i wśród frenetycznych okrzyków ludności spalone na placu rezydencyjnym (przed pałacem arcybiskupa) Salzburga.

Nowy proces trockistów

Moskwa. — Zakończono tu opracowanie aktu oskarżenia w nowym procesie trockistów, który niedługo rozpocznie się w Moskwie.

Proces ten obejmie szereg b. polpredów: w Tokio, Warszawie, Helsinkach, Bukareszcie, Talinie itp. oraz wyższych urzędników Narkomindiela. Na ławie oskarżonych zasiądzie w tym procesie ogółem 23 osoby. Początek procesu przewidziany jest na koniec marca, bądź w pierwszych dniach kwietnia rb. Proces ten poprzedzi jeszcze jeden proces: dowódców czerwonej armii. M. in. Dybienki, a nie jest wykluczone, że również Woroszyłowa, Blüchera, Budiennego i innych. O tych ostatnich bowiem, jako „szkodnikach i trockistach“ coraz częściej się mówi. „Sowarkom“ wydał ponadto zarządzenie co do szeregu procesów „kamaralnych“, które na wiosnę rb. odbędą się w większych miastach: w Leningradzie, Kijowie, Charkowie, Odessie itd. (ATE).

Kontrofenzywa armii chińskiej

Hankau. — Kontrofenzywa wojsk chińskich, która w sobotę zaczęła się wzdłuż drogi żelaznej na północy prowincji Honan wydała

dotychczas już swe rezultaty. Według nadesłanych tu dzisiaj wiadomości, potwierdza się, że wojska chińskie odbiły miasta Siuwu i Hsin-siu-kiang. Koła wojskowe chińskie są zdania, że sukcesy chińskie uczyniły pozycję Japończyków na północnym brzegu Żółtej rzeki bardzo niebezpieczną. Krążą nawet pogłoski, że wojska japońskie rozpoczęły już odwrót z nad Żółtej rzeki.

Jak donoszą, położenie wojsk chińskich w zachodniej części prowincji Szansi jest pomyślne. Wojska chińskie przekroczyły Żółtą rzekę w pobliżu Tung-kiang i posunęły się w kierunku miejscowości Fenlintu, która zagrożona jest z północy również przez partyzantów chińskich. Usiłowania wojsk japońskich, które na granicy prowincji Szansi i Szensi starały się przekroczyć Żółtą rzekę w pobliżu Han-czeng zostały odparte z ciężkimi dla nich stratami. (ATE)

Żony skazanych proszą o unieważnienie „hańbiących małżeństw“

Moskwa — Żony wszystkich skazanych w ostatnim procesie „trockistów“ złożyły na ręce Stalina zbiorowe podanie, w którym domagają się, aby sowieckie władze administracyjne unieważniły ich małżeństwa ze skazanymi, bowiem przeszłość skazanych „hańbi je“. Ponadto autorki podania proszą, aby Stalin zezwolił im przenieść się w głąb kraju, gdzie ciężka praca

postarają się okupić fakt, iż pozostały w związkach małżeńskich z „najgorszymi zbrodniarzami ZSRR“.

Podania nie podpisała jedynie żona Krestiuskiego, która w dalszym ciągu twierdzi, iż mąż jej jest niewinny. Krestiuskaja, jak wiadomo, przebywała w więzieniu na Łubiance, podobnie jak żona rozstrzelanego Piotrowa.

Uchwały Rady Ministrów

Rada Ministrów odbyła ostatnio swe posiedzenie.

Rada przyjęła projekt ustawy o ulgach inwestycyjnych, który przewiduje ulgi podatkowe i inne dla inwestycji w C. O. P. i na obszarze województw wschodnich.

Następnie przyjęto projekt ustawy o parcelacji zadłużonych nieruchomości ziemskich. Projekt dotyczy przede wszystkim tych gospodarstw, które są zadłużone powyżej 100 procent warto-

ści szacunkowej i których właściciele nie wywiązują się z zobowiązań płatniczych.

Ponadto ujęto szereg drobniejszych projektów i rozporządzeń.

Hr. Drohojewski i Kasprzak zostaną zwolnieni z więzienia

Jak wiadomo działacze Stron Ludowych Jan hr. Drohojewski i Józef Kasprzak w związku z zajęciami w Pawłosiowie skazani zostali pierwszy na 3 i pół lat, drugi na 3 lata więzienia. Zapowiedzieli oni apelację i zostali z aresztu tymczasowego zwolnieni. W kilka dni później znowu ich aresztowano.

Od tej decyzji wniesli zażalenie do sądu apelacyjnego. Sąd apelacyjny we Lwowie postanowił obydwu zażalonych wypuścić na wolną stopę aż do czasu uprawomocnienia się wyroku przemyskiego sądu, przyczem zażądał od Jana hr. Drohojewskiego złożenia kaucji w wysokości 2.500 złotych.

Jak się dowiadujemy, złożą obydwaj zażalenie za pośrednictwem

swego zastępcy prawnego w najbliższych dniach pełne zabezpieczenie hipoteczne tak, że ich zwolnienie nastąpi jeszcze w ciągu bieżącego tygodnia.

W Sejmie

Na wtorkowym posiedzeniu sejmiku przyjęto bez odsyłania do komisji ustawę o ochronie imienia Józefa Piłsudskiego. Ustawa ta przewiduje karę do lat 5 więzienia za uwłaczanie imieniu Józefa Piłsudskiego. Pozatem przyjęto ustawę o ustroju adwokatury.

Ks. Józef Panaś.

o prawo i możność kształcenia swych dzieci w szkołach średnich i wyższych? O należyty podział dochodu społecznego, by także warstwa chłopska mogła jako tako żyć?

CO CHŁOPI DADZA POLSCE W RAZIE WOJNY.

W razie wojny chłop, który stanowią 3/4 ludności polskiej, zostaną wezwani do wypełnienia swych obowiązków obywatelskich, do złożenia podatku krwi i do złożenia bardzo dotkliwej daniny majątkowej, która nie dotknie innych obywateli, gdyż chłop oprócz około 6 milionów rekruta, będą musieli dać około 2 miliony koni dla kawalerii, artylerii, karabinów maszynowych, dla saperów i taborów, będą musieli dać pół miliona wozów i mimo tej olbrzymiej daniny dalej uprawiać rolę, dostarczyć dla armii i narodu zboża, mięsa, wszelkich produktów żywnościowych, nadto wełny, włókna itd. itd.

Nie ulega wątpliwości, że my chłopcy to zrobimy, ale kto ma obowiązki, ten musi posiadać także prawa.

O CZYM CHŁOPOM MÓWIĆ NIE WOLNO.

Wiedzą dobrze chłopcy o tym, że mają obowiązki wobec państwa, mają obowiązki i to bardzo ciężkie. Pełnią te obowiązki bardzo sumiennie, a nawet najmniej ze wszystkich warstw społecznych zalegają z podatkami, mimo tego, że dzieci i siebie żywią przeważnie kartoflami jałowymi. Wiedzą tak, że chłopcy o tym dobrze, że wolno w Polsce strajkować nie tylko robotnikom, którzy dla osiągnięcia swoich celów nieraz obsadzają przemocą fabryki i nikomu nawet na myśl nie przychodzi aby do nich strzelać lub rozpędzać pałkami. — Wiedzą chłopcy o tym, że strajk okupacyjny rozpoczęły nawet baletnice warszawskie i nikt nie tylko ich nie potępia, ale prasa sanacyjna podziwia wytrwałość baletnic i nazywa strajk ten skandalem dlatego, że tak długo wlecz się sprawa podwyższenia ich zarobków, które co najmniej dziesięciokrotnie przewyższają zarobki przeciętnej chłopskiej rodziny.

Jakich chcą chłopci sojuszników

Siedem już lat minęło w dn. 15. marca od pamiętnej w dziejach ruchu ludowego daty połączenia wszystkich partii chłopskich w jedno zjednoczone Stronnictwo Ludowe. Znaczenie i siła jego z dnia na dzień rośnie.

Ogólnie niemal już uznano Str. Lud. za jedyną reprezentację chłopów w Polsce.

Ruch Ludowy jest tak powszechny i żywiołowy, pełen wiary we własne siły i zwycięstwo, tak ofiarny w walce o wolność, a przytym tak wysoce patriotyczny, że zmusza do uznania Stron. Lud. za organizację, która będzie stałym i głównym czynnikiem politycznym w Polsce.

I choć istnieje jeszcze „rzeczywista rzeczywistość“, gdy w ciężkiej legła niemoc, przy jej łożu nie tylko przeciwnicy ale dalsi i bliżsi „krewni“ już nie po cichu, ale na głos rozprawiają o sukcesji. Przecież nie tylko kluby demokratyczne, ale i „Ilust. Kur. Krak.“ (I. K. C.) dobrze wyczuwający nastroje, ba, nawet sanacyjni konserwatyści („Czas“ i „Słowo“) niedwuznacznie wskazują, że Str. Ludowe — chłopci w pierwszym rzędzie zgłaszają się po tę sukcesję.

Zagadnienie Ludowe już jest tak powszechne, że wszyscy się nim zajmują. Nieraz ze złą, czy dobrą wolą chcą wmówić swoje cele i życzenia: ustalają taktykę, dobierają sprzymierzeńców, czy też umieszczają Str. Lud. na prawicy czy na lewicy.

Próżna to praca. Ruch ludowy już okrzepł. Ma swą samodzielną linię, organizację i program. A na dzień dzisiejszy kongres dał wskazania.

DZIAŁANIE. Stronnictwo nie będzie naśladowało Narodowej Demokracji, która nakazuje swym szeregom bierność i sędzi złudnie, że jak dojrzały owoc władza sama do rąk jej wpadnie. Tu kongres wy powiedział się dobitnie.

NASTAWIENIE SPOŁECZNE. Teoretycznie Str. Lud. jest partią centrową, gdyż chłop posiadać społecznie jest warstwą pośrednią między robotnikiem a inteligentem-kapitałistą. W praktyce jednak na długie lata polityka chłopska będzie ulegała pewnym zmianom, gdyż bieda na wsi jest często większa niż wśród proletariatu miejskiego. Przyczynia się ku tym pewnym zmianom i specjalne właściwości ruchu ludowego w Polsce: wyjątkowa nędza wsi Małopolski, gdzie jest główna baza Str. Lud. i zwiększające się wpływy od dołu „Wiciowców“, pod kreślających silniej momenty społeczne, co jest u młodych całkiem naturalne.

Zdrowy jednak rozum chłopski dziś widzi główny cel w zmianie warunków politycznych. Z tych n. p. powodów „Wici“ zwalczają obłudny i „oblaskawiony“ radykalizm społeczny sanacyjnego „Siewu“, który, popierając reżim, uniemożliwia przez to realizację swych pięknych haseł o Polsce Ludowej.

SPRZYMIERZENCY. Chłopci szukają sojuszników. — Uchwały kongresu są jasne. Chłop nie chce odsunąć czy zniechęcić od wspólnej drogi nikogo, kto szczerze pragnie demokratycznej, praworządnej Polski. Nawet najbardziej umiarkowanych społecznie.

Realna jednak polityka wskazuje, że poza chłopami siłą główną jest świat pracy — robotnik miej-

ski. Jego najpowszechniejszą organizacją polityczną jest P.P.S., a zawodową związki klasowe. Chłopi tak powiedzieli na kongresie. Nie było tam reżyserii. Przemówił instynkt chłopski. Ze wszystkich mów delegatów, bez różnicy przynależności dawnej partyjnej, małorolnego, czy inteligenta, czy też zasobnego gospodarza z tej lub innej dzielnicy Polski — słyszało się stale, na różne tony powtarzane wołanie:

**należy iść razem
z robotnikami.**

Uchwały Kongresu wyraźnie wymieniają P.P.S., powołują się na jej własne rezolucje zjazdowe, zapowiadające ostrą formę walki o demokrację, wyraźnie składają podziękowanie tym organizacjom lokalnym P.P.S., które stanęły w potrzebie razem z chłopami.

Nikt chyba, a zwłaszcza robotnicy nie mogą wątpić, że ruch chłopów, którzy chyba dość dali dowodów ofiar dla idei, nie jest jakąś chwilową grą kliki, lecz wyrazem trwałej polityki, opartej o miljonowe rzesze ludu. Mają prawo chłopci sądzić, że nikt nie zdoła zaszczerpieć do nich nieufności.

Zwracają się więc szczerze przede wszystkim do robotników o odbycie wspólnej drogi, złożenie wspólnych ofiar.

Ma prawo chłop sądzić, że złączą go dziś z robotnikiem nie teoretyczne dyskusje, nie piękne rezolucje... Nie! Coś, co silnie spaja!...

Gdyby jednak robotnik nie pochwycił wyciągniętej ręki chłopskiej i pozwolił jej zawisnąć w powietrzu, wówczas na niego spadłaby odpowiedzialność za trwanie dzisiejszego stanu rzeczy.

Nie miejsce tu mówić, co by wówczas uczynili chłopci, którzy nie

chcą się zatrzymać w pół drogi. Jedno jest pewne: naturalny, choć nie pisany sojusznik chłopów z robotnikami byłby zepsuty. Drogo kosztowałoby to pewno Polskę, Polskę Ludową...

Kto chce Polski silnej, demokratycznej, praworządnej, przebudowanej na zasadach ludowych, musi wyteżyć wszelkie siły, aby wyciągniętą rękę chłopską robotnik chwycił szczerze i zdecydowanie.

A wówczas Polska Ludowa będzie naszym wspólnie zasłużonym dobrem!

Kaz. Bag.

GRUŻLICA PŁUC

jest nieubłagana i corocznie nie robiąc różnicy dla poci, wieku, i stanu pociąga bardzo wiele ofiar. Przy zwalczaniu chorób płucnych, brucelli, grypy, uporczywego męczącego kaszlu itp. stosuj

pp. Lekarzy

„BALSAM TRIKOLAN - AGE”

który ułatwiając wydzielanie się płwocny usuwa kaszel, wzmacnia organizm i samopoczucie chorego, oraz powiększa wagę ciała.

Niesłychane „przeoczenie” Pata

Zdarza się to raz po raz, że Urzędowa Polska Agencja Telegraficzna podaje informacje nieścisłe. Czytelnik zdany na Pata, niekorygowany własnymi informacjami i opiniami prasy niezależnej ma zupełnie fałszywe wyobrażenie o tym, co się na świecie dzieje.

Ostatnio Pat podał streszczenie wywiadu, jakiego udzielił w Linzu

kanclerz Hitler korespondentowi dziennika „Daily Mail“, Ward Price'owi. Oświadczenie kanclerza we dług urzędowej Pat drugiej części brzmi następująco:

„Zapewniam pana, że jeszcze przed czterema dniami nie miałem wogóle pojęcia, że dzisiaj będę się tutaj znajdował lub że Austria włączona będzie, co nastąpiło dziś wie-

czorem, do Niemiec na tych samych warunkach, co pozostałe części Rzeszy, np. Bawaria lub Saksonia. Do konalem tego, ponieważ zostałem oszukany przez p. Schuschnigga, a zdrada jest czymś, czego nie będę tolerował. Gdy moim słowem i moją ręką ręczę za coś, to tego dotrzymuję i oczekuję tego samego od każdego, kto ze mną porozumienie zawiera. Jestem realistą.

„Niech pan spojrz na moje stosunki z Polską. Całkowicie gotów jestem przyznać, że Polska, kraj liczący 33 miliony mieszkańców, koniecznie potrzebuje dostępu do morza. Zdajemy sobie sprawę z tego, co to dla Polski oznacza. Niemcy zamieszkują pod rządami polskimi, a Polacy pod niemieckimi. Gdyby te dwa państwa się kłóciły, każde z nich uciskałoby swoją mniejszość. Daleko lepiej było załatwić nasze spory drogą porozumienia.”

Według zaś tekstu, opublikowanego przez urzędową rozgłosnię niemiecką Königswusterhausen (powtórzonego również w oficjalnych publikacjach), Führer, mówiąc o Polsce powiedział:

„Niech pan spojrz na moje stosunki z Polską. Całkowicie gotów jestem przyznać, że Polska, kraj liczący 33 miliony mieszkańców, koniecznie potrzebuje dostępu do morza.

NAPEŁNIA NAS GORYCZĄ TO ŻE TEN DOSTEP DO MORZA JEST KORYTARZEM PRZEZ NIEMIECKIE TERYTORIUM.”

Zdajemy sobie sprawę co to dla Polski oznacza. Niemcy zamieszkują pod rządami polskimi, a Polacy pod niemieckimi. Gdyby te dwa państwa się kłóciły, każde z nich uciskałoby swoją mniejszość. Daleko lepiej było załatwić nasze spory drogą porozumienia.”

W zestawieniu z kilometrowymi opisami najdrobniejszych szczegółów „zwycięskiego pochodów wojsk niemieckich“ podawanych i tak nazywanych przez Pata, powyższe opuszczenie słów Hitlera w jego wywiadzie, stwierdzających, że Hitler tak jak dawniej tak i dziś polskie Pomorze nazywa ziemią niemiecką, nabiera specjalnego znaczenia. Znaczenia, które bardzo dużo mówi.

Nowe wielkie Kredyty na samochody reprezentacyjne

Sejmowa komisja budżetowa obradowała o projekcie ustawy o kredytach dodatkowych. Referent poseł Hołyński wskazał, że projekt przewiduje asygnowanie 8 mil. zł znajdujących pokrycie w dochodach Monopoli Spirytusowego. Kredyty dotyczą kilku ministerstw. Projekt wprowadza upoważnienie dla ministerstw do dalszych wydatków, nie oznaczając ich wysokości i to na okres po upływie roku budżetowego 1937-38 w ciągu 3 miesięcy tj. w okresie od 1 kwietnia do 30 czerwca br.

W dyskusji poseł Sommerstein stwierdził, że kredyty dodatkowe których żąda rząd, mają być obró-

cone na nowe samochody dla dygnitarzy ministerialnych.

Oczywiście większość komisji przyjęła projekt rządowy o kredytach dodatkowych, będą więc cieszyć się dygnitarze nowymi samochodami reprezentacyjnymi.

Gdy chodzi o kilkaset dodatkowych tysięcy złotych na oświatę, na budowę szkół, na danie możliwości tej masie półtora miliona dzieci pozostającej bez szkół, pójsia do szkoły, na to tak trudno asygnuje się fundusze, tłumacząc że nie ma na te nadzwyczajne wydatki pokrycia. Na luksusowe samochody reprezentacyjne fundusze się znalazły. I to aż 8 milionów złotych. Czyż nie byczo jest tym panom?

Echa zająć na pograniczu polsko-litewskim

Na poniedziałkowym posiedzeniu Senatu odczytano interpelację sen. Fudakowskiego. Interpelacja ta brzmi „W ostatnich dniach zaszły na gruncie międzynarodowym zdarzenia i decyzje o wielkiej doniosłości historycznej, a świadomość ich wagi rodzi w opinii publicznej troskę o żywotne interesy Państwa. W tej atmosferze wzmagają się czujność w odniesieniu nawet do drobnych wypadków. Do nich, pozornie, zaliczyć by należało ostatnie zajęcia na granicy polsko - litewskiej, gdyby na komunikat Polskiej Agencji Telegraficznej z dnia 13 bm., według którego Rząd Polski rezerwuje sobie zajęcie stanowiska wobec tego incydentu.

W poczęciu obowiązków, jaki ciąży na ciałach ustawodawczych i w przekonaniu, że wszelka decyzja w

tym względzie spoczywa wyłącznie w rękach Rządu, jak również w nadziei, że Rząd zechce w najbliższej przyszłości udzielić ciałom ustawodawczym wyjaśnień o nowo - utworzonej sytuacji międzynarodowej z związanych z nią zamierzeniach naszej polityki zagranicznej — mam zaszczyt zwrócić się do Pana Premiera z następującym pytaniem:

1) jaka jest istota ostatnich zajęć na pograniczu polsko - litewskim.

2) kto ponosi odpowiedzialność za ich wywołanie.

3) jakie środki Rząd zamierza przedsięwziąć, celem zapobieżenia podobnym zajściom w przyszłości.

Po odczytaniu interpelacji na sali rozległy się oklaski oraz okrzyki: „Dość drażnienia Polski“. — „Prowokacja z Kowna“.

Zjazdy i zgromadzenia Stronnictwa Ludowego

Pow. Hrubieszów: W niedzielę 20 marca odbędzie się w Hrubieszowie konferencja Prezesów Kół S. L. z terenu całego powiatu. Na konferencję winni przybyć Prezesi lub ich zastępcy. Początek o godz. 12-tej. Zbiórka w Sekretariacie pow. S. L. przy ul. Kiłńskiego 21.

Pow. Opatów: W dniu 20 i 21 marca odbędzie się kurs polityczny Stron. Lud., na który winni przybyć wszyscy członkowie Zarządów Kół S. L. oraz działacze ludowi, którzy po kursie poszerziliby pracę organizacyjną na terenie wsi swoich, oraz rozpoczęli na terenie wsi nieorganizowanych. Na kurs winni przybyć również kobiety. Wstęp za legitymacjami na r. 1938.

Zarz. Woj. S. L. w Kielcach.

Pow. Rawa Mazow. W dn. 20 marca o godz. 1-ej pp. odbędzie się Zjazd Powiatowy wszystkich członków S. L. Na porządku obrad ważne sprawy organizacyjne. Wstęp tylko za legitymacjami, które dodatkowo będzie można nabywać u skarbnika jeszcze w dniu Zjazdu. Zapraszamy ludowców z powiatu skierniewickiego. Zjazd odbędzie się w lokalu „Sokoła” w Rawie ul. Słowackiego Nr. 5. Ludowcy przybywajcie licznie.

Pow. Augustów: W dn. 20 marca o godz. 12-ej odbędzie się w Augustowie przy ul. Piłsudskiego Nr 14 Powiatowy Zjazd Organizacyjny Stronnictwa Ludowego z udziałem Sekretarza Wojewódzkiego ob. Wł. Pragi. — Przybywajcie licznie.

Zarząd Woj. S. L.

Pow. Nieszawa: 20 marca odbędzie się w Sadlinie w Straży pożarnej zebranie, na które zaprasza się również członków Z. M. W. „Wici” z całego powiatu nieszawskiego. Prosimy o liczne przybycie.

(—) St. Szajkowski

Pow. Brzeziny: 20 marca o godz. 14 we wsi Wilkucie, w domu ob. Józefa Truszczyńskiego odbędzie się kurs polityczno - oświatowy.

27 marca o godz. 14-tej we wsi Wykno, gm. Będów w domu ob. Józefa Najdra odbędzie się kurs polityczno-oświatowy. Na kursach tych będą również rozprawiane — legitymacje członkowskie na r. 1938.

Prezes Pow. Jaskółkowski

Pow. Tomaszów Lub. W dniu 20 marca z okazji rocznicy połączenia się

Kajanie się i upadlanie oskarżonych w procesie moskiewskim

Tak więc proces moskiewski zakończył się rozstrzelaniem 18 skazanych na śmierć twórców bolszewizmu.

Tak zresztą jak i we wszystkich poprzednich procesach, tak też i w procesie ostatnim, dziwne i dla Europejczyka niezrozumiałe zupełnie było zachowanie się oskarżonych. Wszyscy oni w ostatnim słowie przyznawali się do winy i w mniej lub więcej długim wywodzie ze skrucą oceniali dosadnie i bezwzględnie swoje „niecne” postę-

ki oskarżając się przy tym wzajemnie o zdradę i najgorsze przestępstwa wobec kraju i jego przywódców.

Oskarżeni określali się jako najgorszego rodzaju przestępcy, dla których nie ma dość surowej kary. Pod adresem zaś Stalina i reżimu sowieckiego wypowiadali najgłośniejsze pochwały. Osk. Rozenholc m. in. mówił że „nie ma kraju na świecie, w którymby człowiek oddychał tak swobodnie jak w naszym”.

Bucharin w zakończeniu swego ostatniego słowa powiedział: „upadam na kolana za te przestępstwa do których się przyznałem. Winie-
nem być 10 razy rozstrzelany”.

Dziwnym i niezrozumiałym dla nas stało się właśnie owo kajanie się i upadlanie oskarżonych oraz podnoszenie w pochwałach tego, który postawił ich przed sądem, i przez którego, o czym musieli być przeświadczeni, poniosą śmierć jako ostatni zdrajcy i łotry. W rezultacie tych upadających przemówień, wszyscy oskarżeni prosili o darowanie im życia.

Stało się jednak tak, jak to zwykle było w podobnych procesach — kara śmierci i odrzucenie prośb o łaskę. Salwy karabinów zakończyły jeszcze jeden z procesów przeciwko 21 najwybitniejszym twórcom Sowietów.

Bogaty kamienicznik włamywaczem

Niezwykłego włamywacza udało się zdemaskować policji w Trzemesznie.

Właściciel sklepu spożywczego w tym mieście, p. Stefan Banasiński stwierdził, że jakiś złodziej systematycznie okrada jego sklep w porze obiadowej, wynosząc większe ilości towarów i gotówkę z kasy.

Zawiadomiona o tym policja, wpadła od razu na trop włamywacza i dla zdemaskowania go użyła podstęp.

Z polecenia policji p. Banasiński zawiadomił gospodarza domu, u którego odnajmował sklep, że wyjeżdża na jeden dzień i sklep będzie w tym czasie nieczynny. W sklepie ukrył się wywiadowca policji, który już po kilku godzinach ujął włamywacza.

Okazał się nim właściciel kamienicy, zamożny obywatel, Dominik Cegiel. Dobierał się on do sklepu systematycznie przez piwnicę, będąc w posiadaniu podrobionego klucza.

Wezbrany Tygrys zalewa pola i wsie Iraku

Ulewne deszcze i śniegi, jakie spadły w północnym Iraku, spowodowały wylew rzek Tygrysu, Dżali oraz Wielkiego i Małego Zabru. Powódź szerzy się ku południowi. Liczne wioski stoją pod wodą, pola i plantacje owocowe są w znacznej części zniszczone, a wiele bydła zatopiono.

Straty materialne wynoszą już ok. 60.000 funtów. Ofiar ludzkich zanotowano narazie tylko 3 w Baku (niedaleko Bagdadu na półn. wschod.).

Niemniej dotkliwie dał się ludności we znaki chłód; niebawem w Iraku nocne przymrozki, a dochodzące do paru stopni poniżej zera, bardzo zaszkodziły owocom i wszelkiej roślinności.

Kto szanuje chłopów Szanuje całą Polskę

Stronnictwo w jedno Stronnictwo Ludowe — odbędzie się konferencja i sprawozdanie delegatów z Kongresu w Krakowie — w kol. Nimirówek, gm. Krynice, w domu ob. Pyżyńskiego Adolfa — Prezesa Koła S. L.

Zarząd Powiatowy S. L.

Pow. Lublin: 20 marca o godz. 10 rano w lokalu Zw. Z. Robotników, Plac Rychawski w Lublinie, odbędzie się konferencja Prezesów Kół. Prezesów Gminnych i działaczy Stronnictwa Ludowego z powiatu lubelskiego. Sprawy bardzo ważne i pilne.

Prezes Pow. St. Myszak.

Pow. Puławy: 20 marca o godz. 1 p. p. w Domu Ludowym w Nałęczowie odbędzie się Zwyczajny Zjazd Powiatowy Stron. Lud., na który zapraszam wszystkich ludowców z całego powiatu. Sprawy bardzo ważne i interesujące. Jednocześnie po Zjeździe Koła

S. L. z terenu gm. Nałęczów dokonają wyboru Zarządu Gminnego. Przed Zjazdem i godz. 11 odbędzie się w tymże Domu zebranie Zarządu Pow., Sądu Partyjnego, Kom. Rewizyjnej, celem sprawdzenia ksiąg. Obecność wszystkich konieczna. Wejście tylko za legitymacjami.

Prezes Pow. St. Kot.

Pow. Łuków: W dniu 21 marca odbędzie się kurs Stronnictwa Ludowego dla kobiet we wsi Kisielisk, gm. Prawda, pow. Łuków.

W dniu 24 marca odbędzie się kurs S. L. dla członków gm. Prawda we wsi Zgórznica.

W dniu 25 marca odbędzie się kurs S. L. dla członków we wsi Soroczyn pow. Siedlce. O liczne przybycie proszę

Czesław Nojek

Tajemnica Wieży

POWIEŚĆ KRYMINALNA

PRZEKŁ. EUGENIUSZA BAŁUCKIEGO

28

Przeciążony pracą właściciel zajazdu wskazał głową w kierunku drzwi prowadzących do sąsiedniego pokoju.

— Doktor jest tam ze swoim przyjacielem. Może pan wejść.

W pokoiku gościnnym siedziało dwóch mężczyzn rozmawiających z ożywieniem.

Doktor William Palmer, jasnowłosy młodzieniec średniego wzrostu, nie wyglądał wcale na lekarza na pierwszy rzut oka.

Był to raczej oficer w cywilnym ubraniu. Jego przyjaciel — którego ociągając się nieco przedstawił Johnowi, jako pana Murray'a — robił wrażenie bardzo energicznego człowieka, miał suchą, na brązowo opaloną twarz, długie cienkie nos i jasnoszare oczy, John spostrzegł, że pan Murray miał

charakterystyczne przyzwyczajenia: zaciskał mocno wąskie wargi.

Lekarz nie okazał niezadowolenia z wtargnięcia przybysza, który mu przerwał rozmowę, ale wysłuchał go bez zbytej życzliwości.

Przebiegli oczami kilka wierszy skreślonych przez ojca i zapytał:

— Jak się dostaniemy na miejsce?

— Mam tu powóz, panie doktorze.

— A do Lawrence Court daleko?

— Nie bardzo... jednak tym powozem będziemy jechali przynajmniej trzy kwadranse.

— O co chodzi? — wtrącił pan Murray.

— Wypadek śmiertelny — odpowiedział doktor Palmer.

— Jeśli chcesz, odwiezę pana i ciebie swoim Bentley'em. Nie będzie nam wygodnie, bo wóz jest mały, ale wszyscy jesteśmy szczupli, więc się zmieścimy.

— Dziękuję ci, Ronaldzie... panie Harrigan, mam nadzieję, że pan z nami pojedzie. Ktoś nam musi wskazać drogę.

— Z przyjemnością, panie doktorze. Cieszę się bardzo, że nie będę wracał tym rozklekotanym pudłem, w którym człowiek musi się trzymać mocno, bo może w każdej chwili wypaść.

Doktor Palmer uśmiechnął się, wziął torbę lekarską stojącą na podłodze obok jego krzesła, po czym trzej mężczyźni opuścili gośpodę.

Stary Rankin z grymasem zadowolienia przyjął wiadomość, że powróci sam do domu.

— W takim razie trzeba lyknać jednego... — mruknął rzucając lejece.

Z małpią zręcznością ześliznął się z kozła i znikł w drzwiach „Białego Łabędzia”.

Pan Murray okazał się znakomitym kierowcą i szary zwinnie Bentley w ciągu jednego kwadransa przebył drogę do Lawrence Court.

Gdy samochód zatrzymał się przed gankiem, z hallu wyszła pani Bardwell.

— Ależ to nie jest doktor Palmer! — zawołała oburzona, patrząc gniewnie na Johna.

— Owszem, proszę pani — odparł William Palmer wysiadając. Niestety, mój ojciec ma złośliwy wysiłek w kolanie, który mu przeszkadza w wykonywaniu obowiązków. Chwilowo zastępuje ojca. Pani może mieć do mnie zupełne zaufanie.

Pani Bardwell odwróciła się bez słowa i wyraźnie niezadowolona wkroczyła do domu. Doktor William Palmer podążył za nią niosąc pod pachą torbę lekarską. Pan Murray został w samochodzie.

Przechodząc przez hall usłyszał John dolatujący z narożnego salonu gwar podnieconych swarliwych głosów i pomyślał z niesmakiem, że ci ludzie muszą się kłócić właśnie teraz, gdy w sąsiednim pokoju leżą zwłoki członka ich rodziny. Nie był wysokiego zdania o wszystkich Lawrence'ach, przypuszczał jednak, że są bardziej taktowni.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Wiadomości bieżące

Sobota 19 marca 1938 r.

Sobota: Józefa
Wschód słońca: 5,43; zachód: 17,45
Niedziela: Eufemii
Wschód słońca: 5,41; zachód: 17,46
Poniedziałek: Benedykta
Wschód słońca: 5,38; zachód: 17,48

* **DZISIEJSZY NUMER „GAZETY“** wydajemy w objętości 8 stron. Zrazem dodajemy „Gość Świąteczny“, względnie Dodatek Świąteczny

Próchnik od **BOLU GŁOWY**
DLA DOROSŁYCH ZE ZN. FABR.
KOWALSKINA
sposób się również
PRZY PRZEBIEGU GRYPIE I KATARZE

WOJ. CENTRALNE

WZNOWIENIE PRAC PRZY BUDOWIE GMACHÓW KOLEJOWYCH

C h e ł m — Przy stojących od lat kilku gmachach kolejowych w Chełmie, już w kwietniu br. mają być wszczęte roboty budowlane. Roboty rozdzielono już między firmy budowlane. Na cel ten przewidziano w roku bieżącym 6 milionów złotych.

REKRUTACJA ROBOTNIKÓW ROLNYCH NA WYJAZD DO NIEMIEC

K i e ł c e — Wydział Pracy i Opieki Kieleckiego Urzędu Wojewódzkiego rozpocznie w tym tygodniu rekru-

JESZCZE JEDEN KOMORNIK SKAZANY

C h o d o r ó w — Sąd grodzki w Chodorowie skazał na trzy miesiące bezwzględnej aresztu komornika sądu grodzkiego w Chodorowie Aleksandra Olszewskiego za pobicie klientki

NADUŻYCIA PAROCHÓW GR.-KAT.

L w ó w — W pow. Kamionka Strumiłowa stwierdzono ostatnio, że parochowie grecko-katolicy chrząca bezprawnie dzieci Polaków. W związku z tym władze sądowe w Złoczowie zarekwirowały księgi metrykalne w parafiach grecko-katolickich w Sterepto-

wie, Żelechowie, Dobrodworze, Pasle i innych wsiach. Po przeprowadzonej kontroli sądowej księgi zostały zwrócone.

Żywcem przypiekany na szczycie 36-metrowego komina

Niecodzienny wypadek wydarzył się w cegielni „Bonarka“ w Krakowie. 22-letni murarz, Wojciech Wilski, czyścił od wewnątrz komin fabryczny wysokości 35 metrów. Kiedy Wilski dostał się na szczyt komina, ktoś przez nieuwagę otworzył szyber. Z czełusci począł wydobywać się rozżarzony dym, a nawet płomień.

Żywcem przypiekany robotnik począł wzywać pomocy. Mieszkańcy sąsiednich domów zaalarmowali natychmiast straż pożarną i pogotowie ratunkowe. Przystawiono mechaniczną drabinę, która jednak nie dosięgała szczytu komina. Również przywiązana do wierzchołka drabiny mechanicznej t. zw. „hakówka“ też nie starczyła. W

końcu nieszczęśliwy robotnik po linie, którą był opasany, opuścił się parę metrów i stanął na szczeblach drabiny, gdzie ujęły go mocne ręce strażaka.

Wszystkie nieczystości cery, jak zacierwienie, krosty, wypryski ropne i t. p. powstałe na skutek złego trawienia i zanieczyszczenia krwi, znikają niezawodnie po częstym stosowaniu naturalnej wody gorzkiej Franciszka Józefa. Zapyt. waszego lekarza.

Ledwo żywego Wilskiego ściągnięto na ziemię, gdzie lekarz pogotowia opatrzył mu liczne poparzenia. Dramatycznej scenie przypaływały się z zapartym tchem tysięczne tłumy.

A: 1/38 d

ATA
proszek
do czyszczenia
i do szorowania

Wyrób Zakładów Polskiej Sp. Akc. „Persil“ w Bydgoszczy

Do zmywania i płukania używajcie (IMI)

KRESY WSCHODNIE

WALNY ZJAZD POLSKIEJ MACIERZY SZKOLNEJ

R ó w n e — Dnia 13 b. m. odbył się w Równem walny zjazd Polskiej Macierzy Szkolnej na Wołyniu. P. M. S. prowadzi obecnie na Wołyniu 2 kupieckie gimnazja, 5 szkół rzemieślniczo-przemysłowych, 3 bursy, 8 przedszkoli i 66 szkół powszechnych. Macierz posiada 500 bibliotek stałych i wędrownych z ilością 105 tys. tomów

SMIERĆ W PŁOMIENIACH

D u b n o — Na futorze Kalieze, gminy Werbowskiej w zabudowaniach rolnika Copeka, powstał pożar, który zniszczył dom mieszkalny i stodołę. W płomieniach poniosła śmierć 6-letnia córka Copeka, Nina. Teodor Copek, jego żona i 12-letni syn doznali ciężkich poparzeń i przewiezieni zostali do szpitala.

POŻAR KOŚCIOŁA

N o w o g r ó d e k — Wskutek wadliwego urządzenia pieca powstał pożar w kościele w Koreliczach. Spłonęła drewniana ambona, schody i sufit nad amboną. Dzięki niezwłocznej akcji ratowniczej — kościół uratowano

Pod Protektorem Jego Ex. Ks. Biskupa Mariana Fulmana i przy specjalnym Błogosławieństwie Jego Eminencji Ks. Prymasa Kardynała D-ra Augusta Hlonda

PIELGRZYMKA DO RZYMU zt 149.- udział w uroczystościach kanonizacyjnych Bł. Andrzeja Boboli

WAGONS - LITS COOK
Ostatnie dni zapisów
Warszawa, Krakowskie Przedmieście 42 i oddziały

cję robotników i robotnic rolnych na roboty sezonowe do Niemiec. Rekrutacja przeprowadzona zostanie na terenie 10-ciu powiatów województwa Kieleckiego: Częstochowskiego, Koneckiego, Włoszczowskiego, Stopnickiego, Iłżeckiego, Jędrzejowskiego, Pińczowskiego, Miechowskiego, Kieleckiego, i Olkuskiego. Obejmuje ona kilka tysięcy osób.

TRAGICZNA ŚMIERĆ WŁAŚCIELA MŁYNA

C h e ł m Właściciel młyna, 46-letni Jan Boguszewski, uległ tragicznemu wypadkowi w czasie remontu maszyny. Na nogę spadło mu koło rozpedowe powodując zmiążdżenia kości. Dokonano amputacji nogi, w czasie której Boguszewski zmarł.

ŚMIERĆ OD ANTENY

P a b i a n i c e — Na jednej z ulic Pabianiec zerwała się antena radiowa i koniec jej upadł na ziemię. 12-letni Marcin Głowacki, zamieszkały przy rodzicach, wyszedł po wodę i zacięka-wiony wiszącą anteną, chwycił ją mimowolnie, padając trupem na miejscu. Zawezwany na miejsce wypadku lekarz stwierdził zgon wskutek porażenia prądem wysokiego napięcia. Antena była bowiem w pewnym miejscu z niestabilnych jeszcze przyczyn połączona z przewodem prądu elektrycznego.

MAŁOPOLSKA

TRZY OFIARY LEKKOMYŚLNOŚCI

L u b l i n — Mieszkaniec Sokółki, Józef Domański znalazł na strychu pocisk artyleryjski, który zabrał do mieszkania i usiłował go rozebrać. Nastąpiła eksplozja. Odłamkami pocisku zostali ciężko ranni: Domański, jego matka i 4-letni brat.

Dwoje dzieci zginęło w płonącej wsi

We wsi Mokrzek, pow. Radomskiego, wybuchł w zabudowaniach Jana Kozła pożar, który przy szalejącej wichurze momentalnie przejął się na sąsiednie zabudowania.

W przeciągu kilkunastu minut ogień objął całą wieś. Pastwą pło-

mieni padło 17 domów mieszkalnych wraz ze stodołami i zabudowaniami gospodarczymi. W ogniu straciło życie dwoje drobnych dzieci Jana Kozła; kilka osób zostało poparzonych w czasie akcji ratunkowej. Spłonęła również znaczna ilość bydła, koni i trzody chlewnej.

Jednoosobowy „Związek Bandytów w Polsce“

Tarnopol (PAA). Policja państwowa w Czortkowie miała do rozwiązania nielada zagadkę. Właścicielka dóbr w Białej pod Czortkowem, p. Horodyska, otrzymała anonim, podpisany przez „Związek Bandytów w Polsce“, w którym nieznany członek tego związku za-

dał natychmiastowego okupu w wysokości 2.000 złotych, grożąc podwyższeniem wysokości okupu do 20.000 zł. Policja państwowa po obserwacji aresztowała niejakiemu Pawła Kliszczaka, jako podejrzanego o pisanie tych gróźb.

POŻAR STRAWIŁ 15 GOSPODARSTW

S a r n y — W Lubikowicach pow. Sarny, wskutek wadliwej konstrukcji komina w jednym z domów powstał pożar. Ogień przerzucił się na sąsiednie gospodarstwa i zniszczył 15 zabudowań. Doraźnej pomocy pogorzelcom udzielił starosta powiatowy.

Ostani czas na zgłoszenia do Nietążkowa

Przypominamy jeszcze raz, że kurs żeński w Uniwersytecie Wiejskim w Nietążkowie pow. kościańskiego, rozpocznie się już 1-go kwietnia br. i trwać będzie do 30. czerwca.

Zatem ostatni już czas na dokonanie zgłoszeń. Zgłoszenia należy kierować do sekretariatu Wielkopolskiego Związku Młodzieży Wiejskiej, Poznań, ul. Skarbowa 4, m. 8, względnie do dyrekcji Uniwersytetu Wiejskiego w Nietążkowie, pta Śmigiel.

Kandydatki po nadesłaniu zgłoszenia otrzymają osobistą odpowiedź, czy zostały przyjęte i kiedy mają przyjechać na kurs.

Interes ludności wsi
naszym pierwszym celem !!

Notowania giełdowe ziemiopłodów

	z dnia 18 marca 1938 r. — Płacono złotych za 100 kg:			
	Warszawa	Poznań	Kraków	Bydgoszcz
Pszenica zbier.	28,75 — 29,25	25,75 — 26,25	27,00 — 27,25	25,75 — 26,50
Zyto zbierane	21,25 — 21,75	19,50 — 19,75	21,00 — 21,25	20,25 — 20,50
Jęczmień	17,50 — 18,75	17,50 — 18,75	18,50 — 18,75	17,00 — 17,75
Jęczmień brow.	19,75 — 20,25	— — — —	— — — —	— — — —
Owies	20,00 — 22,00	19,00 — 20,50	20,25 — 20,75	19,00 — 19,50
Maka pszen. 65%	39,50 — 41,50	38,25 — 38,75	38,50 — 39,25	39,75 — 40,75
Maka żytnia 65%	30,00 — 30,50	28,50 — 29,50	32,00 — 32,25	30,00 — 30,50
Tręby pszenne	15,25 — 15,75	14,50 — 15,50	14,75 — 15,00	15,50 — 16,00
Tręby żytnie	13,00 — 13,50	12,75 — 13,75	13,00 — 13,25	13,75 — 14,25
Rzepak zimowy	54,50 — 55,50	54,00 — 55,00	54,50 — 55,50	52,00 — 54,00
Groch polny	24,00 — 26,00	— — — —	26,50 — 27,50	22,00 — 25,00
Groch Wiktoria	28,50 — 29,50	22,00 — 24,50	29,50 — 31,00	23,00 — 25,00
Kuchy rzepak.	16,25 — 16,75	16,50 — 17,50	19,00 — 19,50	17,50 — 18,25
Kuchy lniane	19,75 — 20,25	20,50 — 21,50	22,25 — 22,75	21,25 — 22,00
Ziemniaki sędz.	— — — —	0,00 — 0,00	— — — —	5,00 — 6,00
Gryka	— — — —	— — — —	— — — —	— — — —
Słoma luźna żyt.	— — — —	5,00 — 5,25	6,50 — 7,00	— — — —
Słoma prasow.	6,50 — 7,00	5,75 — 6,00	— — — —	6,75 — 7,00
Siano luźne	— — — —	7,35 — 7,85	7,00 — 8,00	7,75 — 8,75
Siano prasow.	8,25 — 9,25	8,00 — 8,50	— — — —	9,00 — 9,75

Ceny żyta zagranicą:

Berlin —, —; Praga 30,00; Hamburg (żyto amerykańskie bez cła) 24,18
Wartość dolara: 5,25 —; Wartość gramu złota: 5,92

NERWOL
CHEMIA DR. FRANZOSA
NACIERANIE
STOSUJE SIĘ PRZY:
REUMATYZMIE
KLUCZU Z POWODU PRZEBIEGNIENIA
POSTRZAŁE ISCHIASIE I T. P.
DO NABYCIA W APTEKACH
WYRÓB I GŁÓWNA SPRZEDAŻ
APTEKA MIKOŁASCHA
Lwów KOPERNIKA 1

SPRZEDAŻE
Winorośle
owocujące wyhodowane
na wszystkie gleby, sadzo-
nka dwuletnia 1,25, morele
2 złote, inne drzewka. —
Sprzedawcy poszukiwani
Czesław Zakrzewski, War-
szawa, Marszałkowska 79
(47)

ZDROWIE TO SKARB
UŻYWAJ ZATYM
ZIOŁA DRA BREYERA
KTÓRE STOSUJE SIĘ
W NASTĘPUJĄCYCH CHOROBYCH:

Nr. 1 - w kaszlu, astmie, rozemdnie płuc	cena 2.50
Nr. 2 - w reumatyzmie, artretyzmie, złej przemianie materii, nieczystości cery, chorobach skórnych	3.-
Nr. 3 - w chorobach żołądkowo-kiszkowych, wątrobowych, żółtaczce	2.50
Nr. 4 - w chorobach nerwowych, bólu głowy, bezsenności, ogólnym wyczerpaniu	3.60
Nr. 5 - w niedokrwistości i ogólnym osłabieniu	4.20
Nr. 6 - w chorobach nerkowych i pęcherzowych	3.-
Nr. 7 - przeczyszczające w chronicznym zatorzeniu i hemoroidach	1.50

Do nabycia w oryginalnym opakowaniu w aptekach składach aptecznych i drogeriach lub w wydawnictwie „POLHERBA” Kraków-Podgórze, Skrz. Nr. 48/P. Zainteresowani otrzymują na żądanie darmo z wydawnictwa broszurę

**Zaburzenia
ŻOŁĄDKOWE**

są przyczyną powstawania różnych chorób, odbierają apetyt, tworzą złą przemianę materii. Należy dbać o normalne funkcjonowanie żołądka i kiszek przez regularne wypróżnienie.

**ZIOŁA Z GÓR HARCU
DRA LAUERA**

stosują się przy obstrukcji, normują trawienie, czyszczą łagodnie i bezboleśnie, przeciwdziałają tworzeniu się tłuszczu, wydają substancje gnilne, nie wywołują przyzwyczajenia. Stosowane są również skutecznie w cierpieniach wątroby, nerek i pęcherza, kamicy żółciowej, reumatyzmie, artretyzmie, hemoroidach i otyłości.

**ZIOŁA Z GÓR HARCU
DRA LAUERA**

Wytwórnia instrumentów Muzycznych
Franciszek Niewczyk
Lwów
ul. Grodecka 2-B
poleca najtaniej wszelkie instrumenty oraz przybory. Przyjmuje naprawy. Cenniki na żądanie

**Gospodarstwa
sprzedam**

20 morg 5.500 27 morg 6.500
35 morg 9.000 46 morg 11.000
58 morg 12.000 80 morg 17.000
120 morg 23.000 150 morg 28.000
Na wszystkich zabudowania murowane, inwentarze, maszyny, narzędzia, zapasy. Domy wille różnego interesu. Gawlik Ostrzeczów Kolejowa 42 (znaczek) (50)

Gospodarstwo
około 23 morg w tym staw rybny w dużej kościelnej wsi z powodu spłaty spadkobierców sprzedam na tychmiast. Budynki w dobrym stanie. Kompletny żywy i martwy inwentarz. Cena według umowy. Murawski Julian. Pokrzydowo, pow. Brodnica, st. kolej. Jajkowo.

100 morg
sprzedam lub zamienie na mniejsze, Florian Josił. Żąda bezpłatnego projektu na sztuczne bębniarskie.

**PROSZKI
MIGRENO-NEVROSIN**
HOCHUTER
ZŁOŻENIE
GRYPA, PRZEBIEGNIENIE
BOLE GŁOWY, ZĘBOBÓLE
RADAJCIE PROSZKÓW TYLKO W HIGIENICZNYCH TORBACH.

Radioprogram z Warszawy

NIEDZIELA, 20 marca.

Warszawa. 8.00 Sygnał czasu i pieśń. Nie opuszczaj nas; 8.05 Dziennik poranny; 8.15 Audycja dla wsi; 9.00 Transmisja nabożeństwa z kościoła św. Krzyża w Warszawie; Po nabożeństwie około godz. 10.30 Muzyka (płyty); 11.22 „Błękitne miecze” przechadzka po Państwowej Manufakturze Saskiej Porcelany w Miśni; 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa; 12.03 Poranek symfoniczny z Wilna; 13.00 Przegląd kulturalny; 13.10 „Legenda o Janie i Cecylii” — z powieści Elżby Orzeszkowej „Nad Niemnem”; 13.30 Muzyka obiadowa w wyk. ork. salonowej; 14.45 Audycja dla wsi; 15.45 Wszystkiego po trochu (audycja dla dzieci); 16.05 Arie operowe; 16.25 Pieśni szkockie; 16.45 Podwieczorek przy mikrofonie. Transm. z hotelu „Bristol”. W przerwie ok. godz. 17.50: Chwila Biura Studiów; 18.50 Oryginalny Teatr Wyobraźni: „Pokusza” — słuchowisko (wznowienie); 19.35 Słynni wirtuozi (płyty); 20.40 Przegląd polityczny; 20.50 Dziennik wieczorny; 21.00 Wiadomości sportowe; 21.15 „Ta — jo!”: „Nowa wiosna” — wesola audycja ze Lwowa; 22.00 Recital fortepianowy; 22.35 Muzyka lekka (płyty); 22.50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczor. i przegląd prasy.

PONIEDZIAŁEK, 21 marca.

Warszawa. 6.15 Pieśń i gimnastyka; 6.40 Muzyka z płyt; 7.00 Dziennik poranny; 7.15 Płyty; 8.00 i 11.15 Audycje dla szkół; 11.40 Od warsztatu do warsztatu: „Z mikrofonem u koronczarek śląskich”; 11.57 Sygnał czasu; 12.03 Audycja południowa; 15.30 Wiadomości gospodarcze; 15.45 Z pieśnią po kraju; 16.15 Z gitara po podwórku (audycja muzyczno-słowna); 16.50 Pogadanka aktualna; 17.00 „Przyrost ludności” — odczyt; 17.15 Utwory P. Czajkowskiego; 17.50 Pogadanka sportowa i wiadomości sportowe; 18.10 Płyty; 18.35 Audycja dla wsi; 19.00 Audycja żołnierska; 19.30 Czy sztuka jest luksusem (aud. dyskusyjna); 19.50 Pogadanka aktualna; 20.00 Koncert radiorok. z udziałem Trójki Radiowej. W przerwie o godz. 20.45 Dziennik wieczorny i pogadanka aktualna; 21.40 Nowości literackie; 22.00 Koncert symfoniczny; 22.50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego i przegląd prasy.

WTOREK, 22 marca.

Warszawa. 6.15 Pieśń i gimnastyka; 6.40 Muzyka z płyt; 7.00 Dziennik poranny; 7.15 Płyty; 8.00 i 11.15 Audycje dla szkół; 11.40 Płyty; 11.57 Sygnał czasu; 12.03 Audycja południowa; 15.30 Wiadomości gospodarcze; 15.45 „Dziwna podróż pana śledzia” — pogadanka dla dzieci starszych; 16.00 Przegląd aktualności finansowo-gospodarczych; 16.10 Koncert ork. wojskowej; 16.50 Pogadanka aktualna; 17.00 Pogadanka; 17.15 Recital śpiewaczy; 17.50 Kamienie budowlane (pogadanka); 18.00 Wiadomości sportowe; 18.10 Skrzynka techniczna; 18.35 Audycja dla wsi; 19.00 Nieśmiertelne książki (wiedza XII); 19.30 Utwory Jana Brahmsa; 19.50 Pogadanka aktualna; 20.00 Polska Kapela Ludowa; 20.45 Dziennik wieczorny; 20.55 Pogadanka; 21.00 Koncert symfoniczny; 22.00 Muzyka rozrywkowa; 22.50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego i przegląd prasy.

Humor

„Miałeś przecież pracę przepisać 20 razy — dlaczego przepisałeś tylko 16 razy?”

„Bo panie psorze, w arytmetyce mam również dwuję!”

POŻYTECZNE KSIĄŻKI

dla rolników i posiadaczy ogródków

Biedrzycki S. O niwelacji i przygotowaniu terenu pod budowę domków	2.-
Biegański J. mag. Hodowla ziół le- karskich. Wyd. V.	5.-
— Ziołolecznictwo. Wyd. II przy współ- udziale dr. med. Marii Konarskiej i dr. med. Stanisława Rychtera	6.-
— Ziołolecznictwo dla zbierających zioła lecznicze. Z atlasem	4.-
Blażek H. J. Tresura psa. Z rysunkami. Wydanie II	1.50
Borecki A. Hodowla i pielęgnowanie kanarka. Wydanie II	1.50
Borysewiczówna E. Praktyczna hodowla drobni, dostosowana do gospodarstwa przemysłowego	3.-
Brzóska S. Pasieka w ogródku mi- łośnika	1.50
Brzozowski St. Agrest — Poręczki Maliny. Wyd. III.	1.50
— Brzoskwinie — Winogrona — Morele Wyd. II	1.50
— Bay — Konwalie — Narcyzy — Elementarz ogrodnicy, dla ogrodników i amatorów ogrodnictwa. W. II	1.50
— Hodowla róż w gruncie i doniczkach Wyd. II	1.50
— Inspekt. Hodowla warzyw pod szkłem. Wydanie IV	4.-
— Kwiaty w pokoju. Wyd. II	1.50
— Nowy sposób hodowli truskawek Wyd. IV	1.50
— Plecak. Wyd. III	1.50
— Szparagi — Rabarbar — Arcydzięgiel. Wyd. II	1.50
— Wieczny ogród owocowy i polskie ogrody formowe Rady i wskazówki racjonalnego zakładania sadów	1.50
Chester J. H. Pies. Wychowanie i rasę Z rysunkami	1.50
Chrzęszcz T. Napoje chłodzące: Lemoniady, Moszczę owocowe. Kwas chlebowy i inne	1.50
Fischer T. Aleki i dróżki — wskaz. bud.	2.-
Fischer J. inż. Wykorzystanie wiatru w gospodarstwie. Z 30 rysunkami	3.-
Gnoiński K. inż. Elektrotechnika prądów stałych	5.-
— Źródła prądu. Sygnalizacja domowa i alarmowa	1.50
— Telegrafia. Linie prądu słabego	1.50
— Sygnalizacja kolejowa	1.50
— Piorunochrony budynkowe. Wyd. II	3.-
Golegowski B. Wodociąg i kanalizacja w małych domkach i willach z 92 rys. i 4 tablicami	5.-
— Wodociąg w ogrodzie (wodotrysk itp.)	2.50

Grundy J. E. C. dr. Niemiecki dla wszystkich — najłatwiejsza metoda języka niemieckiego	5.-
Gatzman Z. Hodowla królików. Wyd. III z 32 ilustracjami	1.50
Hoppe I. A. Tanie domki Planu iko- sztorysy	5.-
Jankowski E. Ogródek miłośnika Wyd. II	1.50
— Przeszczepianie drzew owocowych	1.50
— Zielona szata domów i alian	1.80
— Żywopłot jako ozdoba i ogrodzenie	1.50
Zebkowski J. Cyklameny i prymule	1.50
— Dalia (Georginie)	1.50
— Kwiaty dochołowe (ciężkie) w gruncie i w doniczkach	1.50
— Ogródki kwiatowe (z planami)	1.80
— Oczyszczanie, cieplarnie i inne budynki oszkłone — ich budowa i użytko- wanie. Z 50 rysunkami	4.80
— Zakładanie i pielęgnowanie ogródków przy dworach i willach. Z planami i rysunkami	5.-
— Ziołolecznictwo (Chryzantemy). Hodowla w gruncie i doniczkach	1.50
Maciejowski J. Najlepsze gruszkę do sadzenia u nas	1.50
Makowski S. Walka z chwastami w ogrodzie	1.50
Makowski Z. Zwalczenie szkodników i chorób drzew i warzyw	1.0
— Szkółkarstwo drzew i krzewów ozdobnych i owocowych. Z 26 rysunkami	3.60
Modelski J. Podręcznik do powlekania metalami	3.70
Müller W. Szkoła śpiewu kanarka z dodatkiem: Księga legów	1.50
Nehring E. Arbuz, melon i tykwę uprawa gruntowa	1.50
— Dwanaście miesięcy pracy w ogrodzie. Wyd. II	1.50
— Hodowla pomidorów w gruncie i na balkonach	1.50
— Jak racjonalnie nawozić ziemię w ogrodzie	1.50
— Jak wykorzystać ogródek warzywny	1.50
— Kaktusy w mieszkaniach. Z licznymi rysunkami. Wyd. II	1.50
— Kwiaty cięte w mieszkaniu, ozdabianie i konserwowanie. Z 26 ilustr.	1.50
— Ogród i pasieka przy szkołach pow- szecznych i rolniczych	1.50
— Ralmy w mieszkaniu. Wydanie II	1.50
— Pielęgnowanie kwiatów w mieszkaniu. Wyd. II	1.50
— Pielęgnowanie drzew i krzewów o- wocowych w lecie i zimy	1.50
— Salata — Rzodkiewka — Rzodkiew na sprzedaż i dla siebie	1.50

Do nabycia

w Księgarni Wiktora Kulerskiego — Grudziądz

Plac 23-go Stycznia nr. 4/6

Zamówienia zamiejscowe uskutecznią się za poprzednim nadesłaniem należności oraz kosztów porta (Porto 1 książki wynosi 15 groszy, 2-3 książek 25 groszy, powyżej 3 książek 30 groszy)